

Iz Lendave v Milano

Robot varnostnik, ducatiji in muzikal

Lendavski dijaki so spoznali delo v podjetjih, kot so Nuzoo Robotics, Soldout slr in Desmolupo Ducati

Dvojezična srednja šola Lendava je bila uspešna na razpisu projekta Erasmus+, mobilnost posameznika, s čimer so dobršnemu delu dijakov in profesorjev omogočili nabiranje izkušenj v tujini. Prva skupina osmih dijakov je konec oktobra in v začetku novembra opravljala prakso v Milanu, druga skupina pa naj bi prihodnje leto odpotovala v Budimpešto. Toda ker je Milano tako navdušilo vse s svojo sodobnostjo, velikostjo in možnostmi, si bodo tudi v prihodnje prizadevali, da bi dijakom omogočili takšno prakso, ki bo res po njihovem okusu, je poudarila koordinatorica projekta Lučka Bačič, ki je izmenično s profesorico angleščine Sandro Vida preživela del prakse z njimi v Milanu. Prakso so opravljali v treh podjetjih: Nuzoo Robotics, Soldout slr in Desmolupo Ducati.

Cilji mobilnosti so poleg pridobivanja poklicnih in jezikovnih kompetenc v mednarodnem in dejanskem delovnem okolju širjenje obzorij, večja strpnost, motiviranost, samoiniciativnost, kreativnost, samostojnost. O vsakodnevnem delu so morali vsak dan napisati poročilo v angleškem jeziku, tako da je bil delovnik za vse kar dolg in naporen, trajal je 12 ur in več.

Deset videov z navodili

Delo med tritedensko prakso je bilo zanimivo, saj ni šlo za klasična dela na praksi, ko nekdo le določi, kateri del procesa morajo opravljati, ampak za takšna dela, kjer so morali dijaki pokazati veliko ustvarjalnosti in komunikativnosti v angleškem jeziku. Skratka, nabirali so izkušnje na mnogih področjih. Pet dijakov, bodočih strojnih tehnikov, je zato v podjetju Nuzoo Robotics neizmerno uživalo, pravijo, saj so dobili enkratno priložnost ustvarjati s sodobno tehnologijo. Podjetje se ukvarja z računalniškim inženirstvom,

Dijaki »Milančani« Dvojezične srednje šole Lendava z mentoricama (z leve) Sandro Vida in Lučko Bačič FOTOGRAFIJA BERNARDA B. PEČEK

Dominika Černi v »sanjski« delavnici Desmolupo Ducati FOTOGRAFIJA ARHIV DSSL

robotiko in avtomatizacijo na področju varnosti pri delu, oglaševanja in varnostnega nadzora. Simon Vuk, Nejc Šendlinger, Aljaž Kardoš, Sašo Prendl in

Etjan Kiralj so namreč morali narediti deset videov (od zamisli, scenarija do izvedbe – snemanja), v katerih so predstavljena jasna in enostavna navodila v

Sicer se ne ukvarjajo z mediji in snemanjem videov, a so odgovorne v podjetju Nuzoo Robotics navdušili s svojimi idejami.

angleškem jeziku za uporabnika novega robota Ra.Ro (robot, ki je namenjen za varovanje industrijskih prostorov, sprožanje alarma ob zaznanem gibanju ter snemanje) v različnih primerih. Dijaki so najprej spoznavali delovanje in upravljanje robota, spoznavali funkcije in mehaniko robota, nato posneli in zmontirali videe. Mentor je bil nad njihovim delom navdušen. Ponovno so dokazali, da so res med najboljšimi dijaki programa strojni tehnik v Sloveniji – letos so se že udeležili svetovnega prvenstva v Leipzigu v Nemčiji, drugo leto pa potujejo na Japonsko.

Dominika in Ducati

Najbolj srečna praktikantka je bila gotovo Dominika Černi iz Dobrovnika, saj se ji je, pravi, uresničila njena srčna želja (in želja očeta) in je prakso opravljala v servisni delavnici Desmolupo Ducati. Ni je motilo, da se je vozila do delavnice dvakrat dlje kot drugi dijaki. Opravljala je dela, ki ji jih gotovo zavidajo vsi navdušenci

nad motornimi kolesi: pripravljala je motorna kolesa za prodajo in testirala motorno kolo Panigale za dirkališča na Portugalskem, sodelovala pri sestavljanju motornega kolesa Multistrada, zamenjavi izpušnega sistema, sklopke, zavor, ventila, oljnega filtra, smernikov ipd. Šefi Ducati so bili nad njo navdušeni, saj je bila bolj spretna in delavna od marsikaterega moškega sodelavca – ponudili so ji kar zaposlitev, kar je neizmerno dober občutek, pove Dominika, a bi rada najprej končala šolanje.

Kreativno delo z umetniki

Kaja Kocon in Laura Županec sta prakso opravljali v podjetju Soldout slr, ki se ukvarja s produkcijo muzikalov. Trenutno so v začetni fazi priprave muzikala o italijanskem zvezdniškem glasbenem duetu Benji & Fede, zato so jima naložili, da pridobita čim več informacij o glasbenikih in napišeta nekaj predlogov – zgodbic o tem, kaj in kako bi se lahko dogajalo v muzikalu. Na začetku sta bili nekoliko presenečeni, kajti kot ekonomski tehničari sta pričakovali bolj »pisarniško« delo, toda ko sta vpregli pravo stran možganov, sta se vključili v kreativno delo z umetniki – česa več nam o svojih idejah ništa smeli zaupati, ali jih bodo uporabili v predstavi, pa bomo gotovo še izvedeli.

Lendavski dijaki so bivali v Monzi, 15 kilometrov oddaljenem predmestju Milana. Da so prišli do delovnega mesta ali v središče Milana, so uporabili kar štiri različne vrste javnega prevoza. Koordinatorica Lučka Bačič je prepričana, da lahko sedaj mirno potujejo v vse večje prestolnice po svetu. Za vožnjo do delovnega mesta so v eno smer s predsedanjji porabili dobro uro, dijakinja, ki je delala v Ducatiju, pa kar dve uri.

Bernarda B. Peček

Evropski teden zmanjševanja odpadkov 2016

Vsakdo vpliva tudi s svojimi malimi dejanji

Mladi s šestih srednjih šol v Pomurju so nanizali vrsto nasvetov, kako zmanjšati količino odpadne embalaže

Le zakaj ne pijemo vode iz pipe in ne kupujemo domačega kruha in lokalno pridelane zelenjave? Že samo z odločitvijo za te spremembe bi veliko prispevali k zmanjšanju embalažnih odpadkov, so prepričani dijaki, ki so letos sodelovali v projektu Evropski teden zmanjševanja odpadkov. Tega od leta 2009 organizira Evropska komisija s podporo programa LIFE+. Letošnji je prejšnji teden potekal z geslom Zmanjševanje odpadne embalaže. Pomurski ekološki center (PEC) in podjetje Saubermacher - Komuna Murska Sobota sta na Ekonomski šoli Murska Sobota tokrat že sedmič organizirala sklepni dogodek, na katerem so dijaki predstavili vrsto zanimivih predlogov.

V vrečkah iz blaga

Svojo projektno nalogo so najprej predstavile dijakinje programa logistični tehnik Ekonomske šole Murska Sobota (Iva Marič, Kaja Šparaš, Tjaša Gerič, Anja Žabot) z mentorico Simono Šavara. Opozorile so, da ko kupujemo neki izdelek, hkrati z njim kupimo tudi smeti, predstavile so kratki film o novi trgovini brez embalaže v Ljubljani ter opozorile na knjigo Dom brez odpadkov.

Veliko naredimo že, če se odpovemo uporabi plastičnih nosilnih vrečk in namesto njih uporabimo lahke vrečke iz blaga, ki jih lahko uporabimo vedno znova. Blagajničarke bi morali sami

Petra Munda in Lucija Pučko sta predstavili modri stol iz odpadnih plastenk.

FOTOGRAFIJA BERNARDA B. PEČEK

opozoriti, naj nam ne dajejo živil v dodatne vrečke. Obiskale so Zeleno točko v soboškem BTC-ju, ki je po njihovem mnenju zgled pravilne prodaje lokalnih pridelkov. Prav bi bilo, da bi sveže mleko prodajali tako kot v Angliji, kjer ga v steklenicah dostavljajo od vrat do

vrat; tudi drugi dijaki so prepričani, da bi morali povečati število mlekomatov v mestu in jih bolj promovirati. Vsaj nekaj pa že imamo ustrezno urejeno, in sicer razvoz kruha od vrat do vrat. Pristojni bi morali bolj poudarjati, da je naša voda iz pipe bolj zdrava kot voda iz

plastenk – pa tudi precej cenejša, predvsem pa z njo ne obremenjujemo okolja z embalažo.

Pametni koš

Dijak 4. letnika računalništva na Srednji poklicni in tehniški šoli Murska Sobota Tadej Šinko je pod mentorstvom Simona Horvata pripravil zanimiv prispevek o računalniškem nadzoru količine odpadkov v košu za smeti. Pametni koš bi namreč lahko rešil problem učinkovitosti sistema odvoza odpadkov, saj se koši praznijo ne glede na to, kako polni so. Posebna naprava in senzorji bi omogočili, da bi bilo podjetje na daljavo sproti obveščeno o tem, kako poln je koš, zato bi lahko boljše organizirali odvoz smeti. Tadej je zbranim predstavil vse sestavne dele tega nadzora. Tako bi lahko zmanjšali emisije, ki jih povzročajo odvoz odpadkov, gospodinjstva pa bi lahko sama bolj natančno nadzorovala svoje odpadke.

Petra Munda in Lucija Pučko z Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer sta pod mentorstvom Mateje Godec predstavili prizadevanja ljutomerskih dijakov za zmanjševanje količin odpadkov, med drugim so postavili vodne pitnike ter izdelali ptiče krmilnice in stol iz odpadnih plastenk. Opravili so tudi anketo o odpadni embalaži, s katero so presenečeni ugotovili, da kljub pitnikom in podarjenim steklenicam za vodo še vedno veliko dijakov kupuje vodo v plastenkah. Čeprav imajo

organizirano toplo malico v šoli, veliko dijakov kupuje dodatno malico (kar 81 odstotkov) v bližnjih trgovinah.

Subvencioniranje stojnic

Sara Klemenčič, Blaž Klement, Ana Rous in Adrijan Rogan z Gimnazije Murska Sobota so pod mentorstvom Martine Mihokovič pripravili vrsto predlogov, kako zmanjšati količino odpadne embalaže. Prepričani so, da bi lahko živila kupovali pri lokalnih pridelavcih in proizvajalcih, saj tako ne bi bila pakirana v odvečno embalažo, vendar manjkajo informacije o lokalnih kmetijah, kjer bi lahko kupili zelenjavo. Na tržnicah bi s subvencioniranjem najema stojnic lahko učinkovito povečali število prodajalcev lokalnih pridelkov. Ker se lahko marsikatera embalaža ponovno uporabi, je dosledno ločevanje odpadkov zelo pomembno. Končali so s stavkom: »Vsak posameznik z majhnimi dejanji pomembno vpliva na skupno rešitev problema.« Tudi dijakinje Srednje zdravstvene šole Murska Sobota Katja Kavaš, Glorija Zver, Špela Majerič in Nika Lutar z mentorico Marjeto Bagola so imele vrsto domiselnih predlogov zmanjševanja odpadkov – previdni smo lahko že v času božičnega obdarovanja. Manuel Časar s Srednje šole za gostinstvo in turizem Radenci pa je z mentorico Matejo Matjašič predstavil razmišljanje o tem, kako zmanjšati odpadno embalažo v učilnici kuharstva.

Bernarda B. Peček